

Predplata van Šibenika:
— na tromjeseč 3 Kr.
— na pô godine 6 Kr.

Predplata u Šibeniku
sa donasanjem lista u kuću
jednaka je kao i van Šibenika.

Pojedini broj stoji 6 para.

HRVATSKA RIEČ

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Odnošaji u Banovini

Tko pozna javne odnošaje u Banovini, zna da su nesnosni, jer sredovječni, natržnjački, absolutistički. Tamo je vlast ovisna od bana. On ju postavlja i uzdrži po želji i volji magjarskog ministra predsjednika, jer je i sam ban postavljen, imenovan i uzdržan od ministra predsjednika, odnosno od magjarske vlade.

Nijedan hrvatski ban ne može se uzdržati, ako nije u svemu pokoran magjarskoj vladi; nijedna hrvatska vlada ne može u zemlji upravljati, ako sliepo ne sluša bana; nijedan činovnik ne može vršiti svoje dužnosti nego onako, kako mu vlada nalaze.

U Banovini je, kako se po tom vidi, vlada samo za to, da sluša zapovedi magjarske vlade. Preko toga vladini ljudi u Banovini ne smiju ni misliti, a kamo li radići.

Da se ovo stanje uzdrži, treba da je i sve ostalo, što odlučuje u javnom životu, oviseno od vlade. Radi toga je izborni red u Banovini takav, da u sabor dolazi samo ona i onakova većina, koja je vlasti na službu. Nadalje u Banovini valja da su i sudbeni činovnici, kao i svaki ostali, pokorni i ovisni od vlade, jer su oni zvani, da u političkim stvarima sude onako, kako im vlada zapovieda. A kad su sudbeni činovnici pozvani da sude u političkim stvarima po nalogu vlade, naravna je stvar, da u Banovini ne smije biti porote ni u obče sudsake slobode. Osim tega ne smije biti slobode sastajanja, O slobodi rječi i sastajanja nema ni govor. To je sve ubiveno. Tko piše malo slobodnjike, plaća to globom, zaplijenom, zatvorom.

I upravitelji občina i odvjetnici i liečnici na neki način su ovisni od vlade, njezini činovnici, jer n. pr. načelnici su od nje postavljeni i potvrđeni, liečnici su vladini činovnici, odvjetnici nisu slobodni, jer im vlada podjeljuje mjesto, stallum, kad, gdje i komu ona hoće. Kalо im ona ta mjesto daje, tako im ih može oduzeti, ako su i malo za narod zauzeti. Učitelji, profesori, pa i oni univerze zavisne od vlade, te, kad joj nisu počudni, bacaju ih ona jednostavno u stanje mira.

Dje se dakle - govoreć o Banovini - može i sanjati o političkom ustavnom životu naroda?

Ustavni život tamo u pravom smislu nema. Tu vlada sve čini i o svemu odlučuje kako hoće, odnosno kako joj gospodari za povijedju. Tu se ne može govoriti o moći i zdravlju ustavnog života, jer je tu ustavno uredbam.

život nemoćan, gnijil, nesposoban; taj je život tu samo varka, obsjena, kao što ti gdje vlada najveći i najusustavniji absolutizam.

Kad se dakle govoriti o nemoći i bolesti Hrvatske, ne misli se na narod hrvatski, već na vlast, na one njezine uredbe, koje su stvorene i koje se podržavaju samo na korist nesretnika i izgubljenih duša, na korist one šake stvorova, koja sačinjava vladinu stranku. Pa tu se ti bezstidnici još dižu, da tobož brane našu milu Hrvatsku od uvreda, koje joj se tobož namajuju krstec njezine odnošaju bolestnim, onda mi ne znamo dokle će još doprijeti njihova preuzetnost i drživotost.

Jer u istinu je drživotost, da se ljudi vladine stranke dižu proti Hrvatima na obranu naše Hrvatske, i to one Hrvatske, koja je uvičila i koja će uviči biti od te stranke ponižena, osramotena i tlačena u bojem dijelu svoga pučanstva i u svim bojlim ustanovama.

Ova većina je kao stvorena da spriječava slobodu; ona je ukinula porotu, ukinula slobodu štampe i skučila sudce pod svoju samovolju. Ova većina je kao najumljena, da utuće svaku liberalno izbornu pravo. Ona je uvičila proti osobnoj slobodi, a za sužanjstvo svoje domovine. Ova većina je od Hrvatske učinila skoro županiju magjarsku u pitanju željeznica, zajedničkih ureda, magjarskog jezika, grbova i zastave. Ova većina je napustila Rieku, odalečila naše uredje iz nje, kao što je ukrala svojoj domovini arhivalne spise, te i naše hrvatske domobranstvene skoro pomagari. Ova većina u istom saboru stvorila je takove ustanove u svojem poslovniku, da je svaku slobodno razpravljanje, kad se njoj hoće, onemogućeno. Ova većina i danas služi Khuenuovu sustavu, kao što je služila, kad je slobodne narodne zastupnici bacala u zatvore, kad je uništavala ciele eksistencije, kad je krvljiv naroda htjela da opere magjarske grbove i magjarske nadpise.

Ne, ne, nije Hrvatska trula i nemoćna, nego je trulo, obješnjačko, izkvareno, silničko, prodano sve, što toj Hrvatskoj stoji na čelu. Vlada je hrvatska gnijila i bolesna, ubitacna za naš narodni život, a narod tu vladu trpi, jer mu je nametnuta silom buntova, silom ugrijetavanja.

Narod, tu prodan i izkvaren vladini je kada podupirao niti podupire. Narod, Hrvatska je proti nametnutoj vladi, pa upravo s toga ta vlada i ne dopušta narodu da slobodno odlane. Ona se boji i sjene prave slobode, pak je rugoba i nesmisao kad ti vladini ljudi u Banovini govore o slobodnim ustanje mira.

Dje se dakle - govoreć o Banovini - može i sanjati o političkom ustavnom životu naroda?

Koliko je ovo opadanje latinskog živja nemeljito, dokazuje nam razvoj države, koji je bio postignut sudjelovanjem poduzetnog Genoveza i radišnog Baškira u razmjeru kratkoj periodi od godine 1810., to jest otkao je Cisneros, posljednji španjolski podkralj, izdvoj proglaš na narod, da je u Španjolskoj zavladao Napoleon i primio izjavu Snaedenu, u kojoj je i uvači većine patriota bilo iztaknuto, da je Amerika napokon gospodarica svoje sudibine i da će se on na čelu narodne vojske pobrinuti za njezinu unutrušnju organizaciju.

To je ponukalo vodje naroda, da pametnim odredbama i zakonima o imigraciji privedu zemlji što više stranih sila, koje će ustricati nove krv i već usahle žile njihovih zemljaka.

Odziv je bio jak, i to bu u strane naroda latinskog porišča, koji su i kasnije u svaku dobu davali imigraciji najveći kontingen.

Ti su se useljenici u repub. Argentini na brzu ruku stapili s njima srodnim elementom, usvajajući nevjerojatnom lakoćom njegov jezik, karakter i običaje, te ljubav za gradom zemlje, koja im je,

Ova i ovakova vlada u Banovini ima obrazu još hvaliti se svojim deklaracijam učinjenim ovih zadnjih dana, ali u isto doba tako je bezstidnica te zahtjeva, da ju se ne pita za prošla nedjelja, a tako je kukavna, da klize: „dajte nam englezki narod za leđa, pak će te vidjeti uspjeh. Mi nismo krivi što nam je narod slab, mi nismo krivi, ako ne ćemo imati uspjeha“.

Tako ima obrazna govoriti gosp. Tomasic, predsjednik te stranke, a zna se, da se ti kukavci svom silom opiru svemu, što je kadro ojačati narod.

Naš narod u Banovini više puta je dao znaku silne energije, a ipak nije zbacio sa sebe te prodane duše, a nije s toga, što je njegova borba bila naperena prema nepravom cilju.

Narod je poskidao nametnute grbove, uništio je tudje nadpise, zbacio je Khuenu, jer je tako htio. Ali to nije dosta. Narod u Banovini treba da uperi svoju snagu proti vlasti, proti ljudima na vlasti. Treba da ih uništiti izvođenjem slobodan izbornim.

Kad bude narod birao, odnosi u Banovini će ozdraviti, i naša mati zemlja biti će kadra da okupi oko sebe sve djelove našeg naroda.

Bez toga naše narodno središte je nemocno i bolestno, a naš narod osudjen na izrabljivanje izgubljenika, koji se kupe u vladinoj strani.

Dok narod ne bude odlučivao, izgubljenici vladine stranke u Banovini nemaju pravo vlasti, a učestati proti nikomu, a kamo li proti Dalmačiji i njezinim zastupnicima.

Split za sveobče pravo glasa

Na 26. o. mj. u 10 sati u jutro, bio je u ovdješnjem obč. kazalištu sastanak za obče, tajno, izravno pravo glasa. Frane Pazinović otvara skupštinu, pozdravlja prisutne, koji dođoše u velikom broju bez obzira na stranke, odusevljeni svi za prava radničkog stališta. Hrv. demokratska stranka pridružila se socijalno-demokratskoj, a pristupila je i hrvatska akademika mladost. Na predlog Pazinovića bio je izabran za predsjednika radnik Heinz, za podpredsjednika Dr. Matkale, a sam Pazinović bude pak izabran tajnikom. Heinz prima čast predsjednika, pozdravlja se i u svom govoru obrazlaže što je rad, što je pravo glasa, tumači svrhu pokreta za obče pravo glasa i predlaže u tom skupštinu rezoluciju po kojoj skupština traži obče, izravno, tajno pravo glasa. Otvara se tim razprava.

oplodjena znojem, pružala nadu u bolju budućnost i tažila želuž za napuštenim ognjištem.

Hvala takovoj bujici, koja je, ne osvrnuće se na časovita prekidanja povodom raznih kriza, godimice postepeno rasla, i za koju se je vlasta po-brinula da zahvatit jednako sve pokrajine, to jest one, te su se, obzirom na ondašnja obecana sredstva, dale najlaglje napuštvati, a po tom pružale najpojavljene uvjeti ekonomskom napredku, provale su u zemlji za tili čas sve grane gospodarstva, a postavljeni temelji mnogih obrtnih poduzeća, uslijed čega su se dobrodoci znatno pomnožili; vojska se je organizovala, a trgovaci i ratni brodovi kao da čudo nestrasti i zaplovili morem, da u najudaljenijim stranama zemaljske kruglje pokažu svetu razvijenu zastavu generala Belgrana, koja je prvi put zapečatala dnu 27. veljače godine 1812. na bedemima Bozarija i dala ustaškim četama značaj redovite vojske, a dotadašnjem „Virreinatu del Rio de la Plata“ onaj ratujuće države, koji mu prije tega španjolski vojskovodje nisu htjeli priznati.

Prodiranje željezničkih pruga u unutrašnjost zemlje, uređenje plavnih rieka i pristaništa, te napuštanje gradova najatertonijim elementima

Predplate i pisma šalju se Uredništvu. Nefrankirana se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi, priobčena pisma, zahvale itd. tiskaju se po 20 para redakcije ili po pogodbi. —

Javlja se da rieč Dr. Josip Smoljaka, te u ime hrv. demokratske strane tumači pitanje i traži izvedbu uslova sadržanih u rezoluciji. Tuži se na zastupnike iz Dalmacije, koji u Carev. vječu nisu poduprli predloge socialista i ne brane interese radnika i naroda.

Zastupnik Borčić prigovara iz kuta. — Prisutni prosjedaju poklicima; Dolić Borčić. Izvjetitelj socijalista Dušan Jankov govorio o potištenosti radničke ruke i celog naroda, iznosu nepravice, koje im se ne nanose.

Svi govornici u obče odobrile zaključak sabora u Zadru za uvedenje sveobčeg izbornog prava.

Dr. Trumbić na ime hrv. stranke tumači pravednost tog zahtjeva, koji danas izazivaju obči pokret, podupire iznesenu rezoluciju, pozivaju prisutne na složaj i nepustljiv rad, koji će prisiliti vlastodržce, da prema tome pravednoj zahtjevu promište obstojeći nepravredni izborni zakon, i da poštuju ljudska prava. Njegov je govor pozdravljen burim odrušnjavanjem.

Predsjednik za tim tumači razne izjave, te napominje, kako zastupnik Borčić se svojim drugovima na Carev. vječu nisu savjetovali narodne pravice, jer da ih nije bio Beču, kad je trebalo da dignu svoj glas proti vlasti na korist naroda. Stavljaju na glasovanje rezoluciju, koja bi jednoglasno primljena.

Zatim diže skupštinu uz poklik: Živilo sveobče, izravno, tajno pravo glasa!

Množtvo se od više stotina tada razidje u podpunom redu.

Jufer je bila u Splitu velika demonstracija za obče izborni pravo. — Socijalno-demokratska stranka objedolana je slijedeći poziv:

Radni narod! Sugradjani!

Sav radni narod ciele zemlje obustavljaće u utorak dne 28. ov. mj. posao. Sve tvornice i radionice će mirovati, a narod će krenuti pred sabore, na skupštine, na ulicu, da demonstrira proti postojećoj izbornoj nepravdi, a za jednopravnost svih ljudi, za „sveobče, jednako, izravno izborni pravo“. Vrije je, da se jednput ukine ta stara nepravda i zamjeni pravdom vrednom ljudskog doštojanstva. — I radni narod Dalmacije je bezpravan, i on mora učiniti isto! — Zato putim taj dan oruđje neke mirnje, neka svaki kotač stope, jer valja zamjeniti svrgdanji rad radom i manifestacijom za pravo bezpravnog naroda. Taj dan moramo da krenimo i mi na ulicu! — U povorci se „revolucionarni barjakom“ krenuti ćemo kroz splitske ulice, a sastat ćemo se na 10 sati pr. p. na Marmontovu trgu. — Nikakovi povici, nikakova nasilja ni štetna tajnica vlasti ne smije sumniti ova velebita manifestacija civilizovanog radništva,

u velike je doprinjelo moralnom i materijalnom bojilju naroda, koji od naravi darovit nije čekao drugo, već da mu nadodje učitelj, koji će mu odrediti pravac i usaditi u srcu klicu ljubavi prama znanostima i umjetnostima.

Takav učitelj je bio južnom Američaninu Talijanac, a nije ni čudo, kad se promisli na veliku sličnost jezika i običaja, koja veže te dve narodnosti. Talijanac je u stanju, da nakon kratkog boravka u Buenos-Ayrosu prisvoji španjolski jezik ili bolje narjeće, koje argentinaca voli nazivati „el idioma castellano“; on je tričan, poduzetan i radišan, a karakterizira ga, navlastito seljaka Liguri i Piemonta, neobična skrtost, te mu neki hoće da upišu u grič, što on, čim privredni nesto govoriva, hrli da ga položi u štedionici, koju on smatra najsigurnijim mjestom za svoje maleno bogatstvo.

Nu i to zlo ima svojih dobrih posljedica, jer dobrostane jednini upliva na ostale, te ih potiče, da ozbiljno priuštuju rad; po tom nastaje utakmica, koja je opet na korist zemlje i naroda, sred kojega se takove sile razvijaju, premda godinice jedan dio njihovih pristojnika ide za tim, da ublaži nevolju onima, koji su ostali kod kuće. (Sljedi).

Sve ga na tom svetu malo zanima; jedino pobjede japanske nad slavenom uzpirivali bi strast njegove mižnje protiv hrvata.

Priužbe činovnika niti sluša ni haje za nje. Ponašanje sa strankama upravo je nepodnošljivo.

Njegovim podrijetljenjem, koji ne imaju volje za rad, ugodno im je, jer ih nitko ne nadgleda niti pazi, pa se šeprate i lavastaju kako im je dobro, rukajući se drugima, koji rade. Konflikti i prigovori međusobno na dnevnom su redu. Razni poslovi, uslijed ovakog stanja, strašno zapinju, te imajo pristojne brzine i tačnosti, strane moraju za mjesec i mjesec čekati rješenja.

Ovo, kako rekosmo, iznašamo u javnost, jednom manjemu, o bi oni, koji su pozvani da paze na red i rad sudova, uznaštajali po mogućnosti odmah sve izpitati i prividiti na sudu u Trogiru, te shodnim mjerama učiniti kraj danasnosti stanju sudbenih stvari u Trogiru na ugled pravde, te na korist i zdravlju koli stranaka toliko činovnika. — Do vidova!

Makarsko primorje. *

Upravitelj područne duhanije u Gradec izjavio je i ono malo uglađenosti, što je primio kod kuće, a usavršiti se ovjde u teritoriju sa svakim, a osobito sa sadnicom duhana, kojim je u ove dvije godine, otkad je kod nas, tako klasificirao i plaćao duhan, da je strabola. Ova pak godine prevršio je svaku mjeru. Naši gojitelji duhana za petnaest neprestanih godina bave se gojiteljem duhana, pa znaju i za pravo njegovo razabiljanje, dok mljednici g. Paviliću na yagi, koje razabiru, tekar su od 1, 2, 3 do 4 godine. A ipak kako ti one razbacu — dakako po vili g. Pavilića — tako moraju biti. Ako se sadiće stane protiviti, ili pak traži, da mu se sekvestriira duhan do druge komisije, tad g. Pavilić pusti: Boga, Krst i dići s rečima: Magare, Kurve, da tu ti noga isti. Ovakvo se dogodilo sa Matom Bogunovićem, Katić Antonom i drugim; a što je još gor, jednom Grigaroviću zameo 46 klg. duhana od druge klase. Jadan čovjek plakao i obličio na sve strane, i da ne bude ostala komisija konstatirala, da je zbijan tako, jedan čovjek, propao klg. 46 duhana. — Ovom gospodinu je malo što pusti, svakako i samovoljni klasificira, već on i dalje idje. Nigdje ne će da čovjek mjeri na 1/2 klg. ili 1/4, već ove polovicne mjeru pribaci gorje klasi, e da tih polovicnih mjeru ne bude. Ovo dana kad je Korljan mjerio jednom gojitelju duhan na 1/2 klg., to opazio g. Pavilić i s utezom preko prozora.

Okavoko postupanje g. Pavilića izazvalo je ogorčenje među narodom, da je već i tužba sa strane gojitelja podnesena, dok o stvari bit će pretresano i na Carevinskom Vieuu.

Iz Benkovačke okolice.

22. broj „Palj. Vještinstva“ javlja, da učitelj poljodjelstva Lj. Ristić ostavlja Benkovac i da ide u Imotski. Neki ide: sretan mu put! Ne žalimo za njim ni malo, jer nam, kotarskim Hrvatima nije ni malo valjalo, dapaće ni zere od koristi nije nam bio. Kličemo mu: sretnu nam posao, al nam takov nikad ne došao!

Tini dobrim vremena, te nam se mnogi tuže, da su predali na c. k. kotarsko Poglavarstvo u Benkovcu nekih stvarnih natrag preko godinu dana, pa nikad na to odgovora. Ma kakve je to čudo na tom Poglavarstvu? Do koga je, molimo da učni, e da ovog daleko ne budu!

Oko Karina čuje se, da je velika lupežitina, — da Bog sačava! Rek' bi, da je počela prelaziti i nuno k nami. Nekidan jadnom Mati Bršić iz Budaka ukralo jednoga vola, — da je valjao glave junake, a nije imao nego njih dva, jadan... Tražio bieštan i tražio, ali da, nikako voli ni traga ni glasa... — Vele, da 'opet nazad nekoliko dana i u Peraniću je odrenalo jednog vola nekom Dobri. — Ma što je ovto, zar će pojeti prva vremena...?

DOMAĆE VIESTI

Lidne vesti. Prekušer je bio u našem gradu g. Hubert knez Borelli, predsjednik polj. Vieća.

— U nedjelju bio je ovjed g. Frano Bradić, predsjednik „Saveza dalm. učitelja“ u Splitu, da ugovori i utanči sve potrebito za izdavanje „Učiteljskog Glasa“ u Šibeniku. Uredništvo toga lista prezent će naš sugrađanju, učitelj pri gradjanškoj školi g. Dinko Široviću, ako se poprine i izveznuju svi način, kako da se takovi zdjivoj pokusaji osuđuju.

Spajanje Dalmacije sa željeznicom. Na 26. o. m. zajedničko ratno više odlučilo je, da se sagradi željeznička linija Novi i to iz strategičnih razloga. Bili razlozi kakvi mu dirago, ova željeznička pruga jest Dalmacija najpotrebitija i najkorisnija, pa je željeti, da se gradujom čini prije započinje. Tako ćemo napokon biti spojeni sa našom materom zemljom i sa svjetom, Trgovinom i promet u Dalmaciji lijevo će se podići.

* Pod odgovornom dopismom.

9 pošt. Zastupnik Dr. Dulibić upitao je u Saboru C. K. Vladu: Pošto su učestale tužbe, da zbog pomanjkanja dovoljnog broja činovnika kod c. k. poštanskog i brojčavnog ureda u Šibeniku, stranke ne mogu biti opremljene željenom brzinom i posto se glasa, da će i Šibeniku stupiti u kredit post odredba, da poštanski omoti imaju biti do stavljeni na dom strankam, čim će im se nametnuti uzudniji trošak.

Čašćimo se upitati: Kani li C. K. Vladu potrošati broj osoblja kod c. k. pošte u Šibeniku i odustati od eventualne namjere dostavljanja poštanskih omota strankam na dom?

Za nadučitelja puške škole. Zastupnik Dr. Dulibić prikazao je saboru ovaj predlog: Pošto je Šibenska puška škola postala peterozarednim i samostalnom, to je određeno, da gradjanska škola, a nje joj još bio imenovan niti odredjen nadučitelj. Časim se predužiti: Neka Visoki Školar izvoli zaključiti. „Poslovite se c. k. Vladu, da petorozarednoj mužkoj puškoj školi u Šibeniku odredi i imenuje nadučitelja.“

Darevljivi sugrađani. Mjestno dobrovorno društvo Sv. Vinka od Paula primilo je preko g. Antuna Montanari K. 500, koje su doprinijeli naši čestiti sugrađani Krste Grubišić u Moskvici i bratu mu Vjekoslavu Grubišiću u Odessi, prvi naime K 400, a drugi K 100. — Polovalno je, a u isto doba izgledno, kad mu se sinovi u daljinu, u drugoj državi, onako ljepe iztiču, kao što se rade braća Grubišići, koji u Rusiji uživaju velik ugled i obče štovanje. Na potvrdu ovoga možemo javiti, da je g. Krsto Grubišić bio nedavno odlikovan kolajom za zasluge i naslovom viteza za to, što svojim vlastitim parohradima promiže parohradstvo na rici Volgi.

Cestitamo našim sugrađanima, vrednoj i zaslužnoj braći Grubišići.

† Prof. Mate Đudan umro je na 27. o. m. u Metljici, gdje je ovih zadnjih godina živio. Trpio je na srdačnu bolesti, a ipak je sve do nedavno neuromorno radio. Bario se većinom našim ekonomskim pitanjima, a pisao je bezbroj članaka skoro u svim našim listovima o poljodjelstvu, o vinski trgovini, o gospodarstvu i obči. Njegovi su savjeti bili uprav strukovnici, pa će se poslike njegove smrti osjetiti, da je nestalo tog vrednog ekonoma. Vječna mu spomen!

† Stefan Margetić, profesor c. k. Velike Gimnazije u Zadru, preminuo je na 25. ov. m. poslije dugog i težkog bolovanja u 59. godini. Sprovod mu je bio na 27. u 10 sati prije podne.

Pokojnik je bio dobar i ljubljeni prijatelj mladeži. — Laka mu željava!

† Dragan Mirko Jagrović. Predsjednik „Croatian Printing & Publishing Co.“, koja izdaje „Narodni List“ poginuo je u New-Yorku groznom smrću. Zdrobio, ga elevator, dizalo, kojim se prelazi u 7. kat kuće, gdje je uredništvo New-Yorkzg. „Narodnog lista“. — Bio je vatren hrvat, vjeren muž, neumorni radnik, svakom omiljeni, te za njim Hrvati u Americi velike zále.

Laka mu bila tutija željava!

Bleštelička Blagajna. Ljevkarič g. Salvi iz Drniša bio je učinio jedan ugovor s ovom blagajnom, ali se isti nije izpunjavao, pak je za to jučer došlo do tvornih argumentacija između njega i činovnika rečene Blagajne g. Grimanu. Stvar su međusobno rješili nogram i rukama, obostranom zadovoljštim, pa valjda neće biti potreba svjedoka!

Ranjeni. U nedjelju oko 1 ure po ponoći Niko Baranović Lejkjo sa još mješkim dragim ljudima izazivao svakavim psvokom Josu Ženiću. — Ženić je poznat kao vrlo miran čovjek. Bio je ipak primoran psovranju Baranovića i drugim privrgovati. Odriči do riči došlo je da doga, da je Ženić bio ranjen od Baranovića u rebra nožem, našto je Ženić ranio Baranoviću britvom na ruci. Objavio je bila pružena odmah prva liječnička pomoć, a na kom toga bili su poslati u mjestnu pokraj, bolniču.

Ustanovljeni Šime Pašić Ivanov, o kojem smo javili u 55. broju „Hrv. Rieči“, da se je u tamnici polukosa objestio na 27. listopada, pa opte na 5. studenoga, neprestano traži način, kako bi kidisao svome životu. Tako je i nekidan udario glavom o gvozdene krevete i bio bi se sigurno skončao, da nisu drugi pritekli i spasili ga. Mi ovo samo iznosimo, a ne vjerujemo, da se ne bi mogao naći način, kako da se takovi zdjivoj pokusaji osuđuju.

Ukrao škrabiću. U pondjeljak Franu Stojić Matin, dječak od 13. godina, ukrao je škrabić iz Crkve Sv. Franje. Uhvatio ga je školski poslužnik Friganović u jednoj ulici i odnio mu škrabić, kojeg je bio sakrio pod jednu dasku. Kašnje su ga redari napsili i odveli u občinski zatvor.

Naša krnj-željeznička postaje svaki dan to glasovitija. Na 24. o. m. kod Perkovića stroj nije mogao tjerati napred, te su putnici morali tu čekati, dok se je stroj napokon popratio. Tužu nam

se putnici, da u vozovima vlada užasnica zima, jer željeznička vlast hoće da skrvari i su ono malo pare, što mora da propusti u ciev, koje se naže u svakom vozu sa ogrevanje putnika. Dapaže, kad se putnici potaze na nesnosu studen, stanoviti im konduktori znaju podrugljivo odvaliti, neka zapale smotku, pa da će im bit toplijie. Ako je sad ovako, što će bit usred ljeta zime?

Izvoz drva. U nedjelju parobrod „Dante“ odputovan je kreat drvijem iz skladista Steinbeiss na Afriku.

Vodički izbori. Pisu nam: Mješovito izborni povjerenstvo u svojoj sjednici držanoj dan 2. studenoga 1905. obnašao je, da odbaci kao netemeljite uteke učlene „protiv izbornom postupanju pri izboru, što su se na obnovu Vodičkog občinskog zastupstva obavili dne 22, 23. i 26. srpnja 1904.“ Za rješenje trebalo je izabrat 16. mjeseci. Vražja prešla! A kad će se rješiti uteke učlene protiv izbornog postupanja?

Na sastanku občinskih vjećnika u Splitu, držano u nedjelju u večer, odlučeno je birati načelnikom D. r. Antu Trumbiću.

Ovni odluku obč. vjećnika od sreća pozdravljamo, uvjereni da će Dr. Trumbić kao načelnik Splita odgovoriti važnosti položaja, što ga taj grad u našoj domovini zauzimaju.

Radi hrvatske komande. Gefräter Zagorac od XI. satnije pukovnije Lacy br. 22, u Dubrovniku bio je osudjen od vojničkog suda na 14 dana zatvora radi toga što je mjesto njemački „Wachmarsch“ zapjevadio vojnicih hrvatski.

„Mladi Istran“ zvat će se novi omladinski list, koji će 1. siječnja 1906. početi da izlazi u Malom Lošinju pod uredništvom nadučitelja Jos. Kraljica, koji ga pokreće u dogovoru s ravnateljstvom družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, a bit će namijenjen u prvom redu istarskoj sirotinji. — Bilo sretno!

Is Puša dobitno pismo na ime momčadi ratne mornarice, gdje nam se tuže, kako su za nedavneg horavci u Šibeniku mnogi ostali iznadnjeni preteranim cijenama hrane u našim krčmanu, tako da su morali posudjivati novac jedan od drugoga, da izplatite kráme, jer se nisu nikad nadali, da će morat kloriti trošiti. Ovu tužbu iznosimo u nadji, da se ona neće ponoviti, jer zbilja nije ljepe, da se u takim prigodama, kad naši kremari mogu ipak dosta zaslužiti, poduzieme da iznenadimo.

Za družbi Š. Cirila i Metoda u Istri doprijeo je Dr. Ivo Krstelj K. 5, da potasti usponmu blagopok. Emanuela Dr. Luxarda; na pиру Grge Zaninovića Perina Blaževića Niku sakupio je K. 4. Prije izkazanih K 18/317. Ukupno K 192/17.

Naprijez za našu Istru!

GOSPODARSTVO

Tri izložbe i Dalmacija.

Kroz g. 1906. biti će priredjene tri izložbe. „Ploveća izložba iz Amerike oko svijeta“ krenuti će iz New-Yorka jednog mjeseca parnijim brodom od 8000 tona okolo svijeta. Put koji bi imala prevaliti iznosio bi 60.000 morskih milja. Ovo čudočišta zaustaviti će se u važnijim gradovima Englezke, Danske, Svediske, Njemačke, Rusije na Sjeveru, Francuzke, Španjolske, Portugalske, Italije, Grčke, Turske, Egipta, Arapije, Istočne Indije, Kitaja, Japana, Australije i na izložnim obalama južne Amerike, odakle će se povratiti u New-York. Kako se iz ovog putnog programa vidi, ploveća izložba ne će unici u Jadranu more i ne će posjetiti mješani luku Austro-Ugarske.

S ovom plovećom izložbom, koja će za predmete, što se imaju izložiti obuhvaćati prostor od 30.000 kvadratnih stopa mesta, Amerikanci hoće da upoznaju staru svet sa plodovim i proizvodim svog velikog kulturno-agrarnog napredka.

Kako se vidi izložba nema za nas nijakove ekonomski važnosti.

Druga izložba otvara se 1. svibnja 1906. u Londonu. Ova nosi naslov „Austrijsko ribarsko društvo“ u Trstu. Isto je razasalo jur pozive na razne ribare, obrtnike i trgovce ribare.

Dalmacija ne smije ući u paviljon kô kakav njemačka Austrijanska pokrajina. Svi predmeti moraju nositi hrvatsko svoje pravo ime, a ne podnipošto njemačko. Uzreba li, neki se uz hrvatsko postavi i englesko, ali ne njemačko.

Treća izložba biti će internacionala, a otvoriti će se u Milatu pod pokroviteljstvom talijanskog kralja.

Na ovoj izložbi Dalmacija ne će kao takova biti zastupana. Biti će ipak zastupljeno ribarstvo, jer se za to počinju „Austrijsko ribarsko društvo“ u Trstu. Isto je razasalo jur pozive na razne ribare, obrtnike i trgovce ribare.

Iako se u ovoj izložbi naša zemlja neće kao takova biti zastupana, biti će ipak zastupljeno ribarstvo, jer se za to počinju „Austrijsko ribarsko društvo“ u Trstu. Isto je razasalo jur pozive na razne ribare, obrtnike i trgovce ribare.

CARIGRAD, 29. Sultan je odlučio, da neće nipoštovati u svome odporu, ako velevlasti ne modifciraju svoje zahtjeve.

Vlastnik, izdavač i odgovorni urednik: VLADIMIR KULIĆ
Tiskarnica Ivan Štaglinac — Šibenik.

NAŠE BRZOJAVKE

BEĆ, 29. Jučerašnja demonstracija za obč. izborni pravo izjala je veličanstvena. Negreprednja impozantna povorka brojila je preko četvrtine milijuna duša. Sve je preteklo u podpunom redu. Ministar predsjednik Gauths izrekao je pri otvoru parlamenta programatički govor, u kojem se je osvrnuto na odnose u Ugarskoj; najavio je izbornu reformu, koja da će se provesti u veljači, te je naglasio, da će zapovedni jezik u vojski biti uvjet njemački.

CARIGRAD, 29. Sultan je odlučio, da neće nipoštovati u svome odporu, ako velevlasti ne modifciraju svoje zahtjeve.

Vlastnik, izdavač i odgovorni urednik: VLADIMIR KULIĆ
Tiskarnica Ivan Štaglinac — Šibenik.

VAŽNO ZA DJECU!

Jedan od najboljih načina, da se djeca sazdravuju zdrava, da im se poboljša krv i ojačaju pluća jest davati im više puta na dan meda, ili sana, ili s kruhom i s mlijekom. — Preporuča se i starijima, proti nazebam.

Cista naravskog meda po 20 novčića, klg.

može se dobiti samo kod

Vladimira Kulića.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

(Centralna u Dubrovniku i Podružnica u Zadru)

obavlja sliedeće poslove:

Prima novac u svrhu ukamačivanja na uložnice i blagajničke doznačnice, te uz potvrde na tekući ili na ček račun.

Premisla vrednosne papire i ine vrednote u pohranu. Preuzimo u svrhu naplate mjenice, naputnice i čekove za našu državu i za inozemstvo.

Daje preduzimovo na vrednosne papire, zlatni i srebreni novac i robu.

Kupuje i prodaje vrednosne papire i vrednote, naročito sve vrsti državnih i privatnih srećaka, državnih zadužnica, željezničkih i industrijskih papira, založnica prioritetskih obveznica, inostranskih novaca u papiru, deviza, zlatnog i srebrnog novca naše zemlje i inozemstva.

Unosičuje izvraćene srećake, zadužnice i dospijelo kupone, te nabavlja nove konske arke. Provadja osiguranje proti tečajnom gubitku izričenih srećaka i zadužnica.

Obavlja vinkulaciju i devinkulaciju svih vrsti vrednosnih papira, polaze vojničko-ženitbenu i sve druge jasneće vrednosne papirima, te provadja konverzije.

Izvršuje izplate na svim mjestima naše i drugih država, te izdaje kreditna pisma.

Ekskomptira mjenice, naputnice i kupone vrednosnih papira. — Prodaje promese za sva vučenja. — Obavlja bezplativu reviziju svih srećaka naše države i drugih u njoj dozvoljenih. — Osim toga obavljati će i sve ostale transakcije, koje zasjecaju u bankovnu struku, uz najpovoljnije uvjete. Sve potanje obavesti daje rado usmeno i pismeno.

Hrvatska Vjeresijska Banka (Podružnica Šibenik).

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU.

Svoj k svome! — POZOR! — Svoj k svome!

Častim se javiti p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama, da sam otvorio u ovom gradu

TVORNICU VOŠTANIH SVIEĆA.

Kod mene dobit se mogu izvrstne, a već od mnogih priznate u svim veličinama **svieće od pravog pčelinjeg voska**, kao i finog crvenog tamjana.

Skvaka i najmanja naručba p. n. misterija prima se najspretnije, te se obvezujem obaviti njihove naloge u što kraćem roku, obvezom najpovoljnije izradbe i uz najpovoljnije uvjete.

S velepoštovanjem

VLADIMIR KULIĆ

Šibenik (Dalmacija) Glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU.

DOBIVAJU SE SAMO U SKLADIŠTU
ŠIVACI STRUČNOV
"SINGER"
IVAN GRIMANI - ŠIBENIK.

Širite „Hrvatsku Rieč“

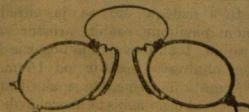
Ja ne poznam
boljeg i uspješnijeg medicinskog
sapuna do davno prokušanog
**BERGMANNOVA LIER-MLJEĆNOG
SAPUNA**
(LILIENMILCHSEIFE)

od Bergmanna i dr., Teischen na L.
kojim se neguje koža, kojim
se osobito uklanjaju s nje ljetne
pjegice i s kojega lice dobiva
nježnu boju.

Predplatno komad 80 para
u Drogariji Vinka Vučića - Šibenik.

Zlatarija Antuna Vučića
Šibenik (Glavna ulica)

Izbor skakovrsnih zlatnih i srebrnih predmeta,
kao i dragocjenih kamenja. — Kupuje staro zlato
i srebro uz najvišu cenu. — Veliki izbor lepih
galantarija pravog kinezkog srebra.

Skladište svih vrsti stakala za uzdržanje i po-
boljšanje vida, finih dalekozora, toplojmera, tla-
komjera itd. — Primaju se i popravci uz naj-
umjerljive cene.

Jadranska Banka

u Trstu

Bankovne prostorije u
ulici Nicolò Macchiavelli, br. 26.
započela je svoje poslovanje, te

obavlja sve bankovne i mjenične po-
sljive: ekskomptuje mjenice, daje preduzimove
na vrednosne papire, kao i na robu ležeću
u javnim skladistima.

Kupuje i prodaje vrednosne papire
svake vrsti, devize, inozemni zlatni i srebrni
novac, te banknote, i unovčuje kupovne i
izričebane papire uz najpovoljnije uvjete.

Izdaje dozvake na sva glavnja tržista
monarhije i inozemstva, te otvara vjeresije
uz izprave (dokumente) ukrcavanja.

Prima novac na štedioničke knjižice u
tekući i giro račun.

Obavlja sve burzovne naloge najbrže i
najsjavjestnije uz vrlo umjerene uvjete.

Posreduje i konvertira hipoteke kod
prihvitekarnih zavoda uz najniže uvjete.

VELIKO SKLADIŠTE POKUĆSTVA

A. DELFIN

SIBENIK (Glavna ulica)

obskrbljeno je raznim krasnim okvi-
rima, ogledalima i tapecarijom. —
Velika izrada - narodnih skrinja -

Naručbe se izvršavaju najvećom
točnošću. Cene umjerene uz najpo-
voljnije uvjete. o o o o o

Drogarija Vinka Vučića Šibenik

(prije A. Junakovića)

preporuči svoj bogat odskrbljeni
dučan raznim ljevkovitim mirodijama,
predmetima iz gume, svakovrstnim
mineralnim vodama, velikim izborom
najfinijih parfima i predmeta nužnih
za bolestnike.

Staki trgovac, koji ne oglasuje svoju robu, ustupa mjesto svojim takmacima, koji oglasuju.

Za božićno drvo

naci cete —

U dučanu IVANA RUDE

Glavna ulica - ŠIBENIK

svakovrstnih nakita: zlatnih i srebre-
nih zvjeza, zvjeza repatica, lančića,
vrpe, trakova, krugljica, grozdova,
sjajnih i raznobojačnih oblica, angjeliča,
ptičica, pa krasnih svjećica sa svojim
stalcima za pričvršćivanje uz drvo, —
sve to u raznim veličinama; onda još
pamučnog neizgorivog sniega, praskaril
svjećica i bezbroj drugih sitinica, ko-
jima se razkošno, a ipak uz najumje-
reniju trošak može okititi božićno drvo.

Vanjskim naručiteljima šalje se roba
pouzećem, ali se prima natrag sve,
što im se slučajno ne dopane.

**PROTI SLABOĆI DJECE I ODRASLIH
proti plućnim bolestim, žlezdam, škrofolozit etd.**

Prirodno bakalarovo ulje

CLARKSON BR. S

zgoljajeno u Newfoundland-u

Ovo bakalarovo ulje, koje propisuju prvi medicinski
auktoriteti, mora se svim do sada poznatim vrstim pred-
postaviti; te i radi lake probave i ugodnog ukusa veoma
je preporučeno u svim onim slučajevima, u kojim liečnik
želi postići okrjeđu cijelog organizma, kao i povlaštenje tje-
lesne težine, poboljšanje sokova i čišćenje krvi.

Čuvat se treba od naličnosti. —

Zahtjevati se mora naročito CLARKSON BR. S ULJE
OD BAKALARA.

— Cjena za svaku flašu Kr. 2. —

— Sandučić od 6 flaša Kr. 10. —

Glavno skladište za Dalmaciju, Hrvatsku, Bosnu i
Hercegovinu: C. RUGGERI, Ljekarna k sv. Antu od Padue
ŠIBENIK.